

- 1.702 m

POST: L e m m e r.

No: 322 .

GROEP: L e m m e r.

No: 631 .

Telefoonnummer: 86 of 111.

PROCES-VERBAAL inzake het
neerstorten van twee vliegtuigen."

In den namiddag van den zestienden December 1900 drie en veertig, tusschen 18,00 uur en 18,30 uur hadden boven - en in de nabijheid van LEMMER hevige luchtgevechten plaats.

Het aanhoudend geknetter van de boordwapens verneemde zich met het geluid van explosies, welke zich in het luchtruim voordeden. Het vuur van neerstortende vliegtuigen verlichtte de straten van LEMMER met een hellen rossen gloed. In verband hiermede, werd om ongeveer 18,00 uur het teeken luchtalarm gegeven, welke alarmtoestand voortduurde tot ongeveer 18,45 uur.

Tijdens het luchtalarm is het geheele personeel van Marechaussee-Groep LEMMER in dienst gegaan, om het publiek, zoo dit zich op straat mocht bevinden, van den weg te verwijderen.

Door de duisternis kon niet direct worden vastgesteld, waar de brandende vliegtuigen waren neergekomen. Deze vliegtuigen explodeerden in de lucht en kwamen in stukken naar beneden.

In de richting SONDEL gemeente GAASTERLAND namen wij vanuit LEMMER een grooten brand waar. In de meening verkeerende, dat hier één van de vliegtuigen was neergekomen, begaven, wij LODEWIJK ESKENS en GIJSBERT van RUISWIJK, beiden Opperwachtmeester behoorende tot de Post Marechaussee LEMMER ons in de richting van den vuurgloed.

Aan den weg, welke wij moesten volgen, vonden wij een groot aantal uitgebrande brandbommen.

Toen wij bij den brand aankwamen, zagen wij dat het hier geen vliegtuig betrof, doch dat een boerderij bewoond door den veehouder DIRK SCHOLTEN, staande aan de Schommel, te TACOZIJL gemeente GAASTERLAND, in vlammen opging.

De bewoners konden zich uit de boerderij redden. Obk kon al het vee worden gered. De boerderij werd een prooi der vlammen.

Volgens de bewoners was deze brand ontstaan door een brandbom.

Op het erf van den veehouder LOODSMA, eveneens wonende aan den weg LEMMER-SONDEL, waren ook enkele brandbommen gevallen.

Eén brandbom was tegen den voorgevel van de boerderij aangevallen. Door de hitte, welke deze brandbom verwekte, werd een ruit in den voorgevel van de boerderij vernield. Doordat de veehouder LOODSMA door middel van zand de brandbom kon blusschen, werd erger voorkomen.

Veehouder SCHOLTEN was het gelukt om uit zijn brandende boerderij het meeste van zijn meubilair te redden.

Door het vergevorderde uur in dien avond en door de duisternis kon het onderzoek niet verder worden voortgezet en moest dit uitgesteld worden tot den volgenden morgen.

Bij het door ons, in den voormiddag van den 17en December 1943 ingestelde onderzoek, bleek dat één der vliegtuigen was neergekomen ten noorden van den weg LEMMER-SONDEL in de gemeente GAASTERLAND. Brokstukken van dit vliegtuig lagen in een wijden omtrek verspreid in de landerijen. Tusschen de onderdeelen van dit vliegtuig vonden wij de lijken van vier leden der bemanning.

Uit de vliegtuigdeelen konden wij opmaken, dat het van Engelse

sche nationaliteit was.

De deelen van het vliegtuig lagen gedeeltelijk in de gemeente GAASTERLAND en gedeeltelijk in de gemeente LEMSTERLAND.

De wrakstukken van het vliegtuig, welke in de gemeente LEMSTERLAND terecht zijn gekomen, liggen in den BREKKENPOLDER achter de boerderijen bewoond door de veehouders BOERSMA en LEFFERSTRA.

In den polderdijk bijlans het openbaar vaarwater de ZIJLROEDE, is een groote bomtrechter geslagen. Hieruit leidden wij af, dat het neergestorte vliegtuig een bommenwerper was.

Het andere vliegtuig was neergekomen in een weiland gelegen ten westen van den Rijksweg LEMMER-SNEEK achter de boerderij van J. BANGMA, wonende te FOLLEGA.

Ook dit vliegtuig was geheel uit elkander geslagen. Aan de brokstukken van dit vliegtuig konden wij zien, dat ook dit vliegtuig van Engelsche nationaliteit was. In de omliggende weilanden vonden wij een hoedeelheid patronen, een machinegeweer en een lichte mitrailleur.

Tusschen de wrakstukken van dit vliegtuig, welke in de omgeving verspreid lagen, vonden wij de lijken van zes leden der bemanning.

In een weiland gelegen achter de boerderij bewoond door den veehouder A. KEULEN eveneens staande aan bovengenoemden Rijksweg te FOLLEGA vonden wij, gedeeltelijk in den grond weggeslagen, zes, eivormige, ijzeren voorwerpen liggen.

Vijf van deze voorwerpen lagen dicht bij elkander en waren door middel van een kabeltje onderling verbonden.

De zesde lag naast een door dit weiland gelegen landweg.

Ten behoeve van dit onderzoek is vijftien liter benzine verbruikt.

De plaatsen, waar de vliegtuigen waren neergekomen en de lijken der bemanning lagen, worden bewaakt door leden van de Duitsche Weermacht.

Bij het vliegtuig, hetwelk in een weiland nabij TACOZIJL was neergekomen, vonden wij een nog ongebruikte - en een gedeeltelijk verbrande parachute.

In de nabijheid van het vliegtuig hetwelk in een weiland achter de boerderij van J. BANGMA, te FOLLEGA was neergestort, vonden wij een parachute, waaronder het lijk van een lid van de bemanning lag.

Op beide plekken waar de vliegtuigen waren neergekomen, vonden wij de meeste lijken van de bemanningen gedeeltelijk in den aardbodem weg geslagen.

Naar onze meening waren op enkele van deze lijken de opgevouwen parachutes nog aanwezig.

Het is ons niet gebleken, dat een lid of leden van de bemanningen van de neergekomen vliegtuigen voortvluchtig zijn.

Waarvan door mij, ESKENS voornoemd, op den eed bij den aanvang mijner bediening afgelegd, is opgemaakt dit proces-verbaal en ingediend bij mijn Groepscommandant om te worden verzonden aan den Heer Burgemeester der gemeente Lemsterland te LEMMER.

Gesloten te L e m m e r op 17 December 1943.

[Handwritten signature]

*Gzien, 10 december 1943.
De Burgemeester v. Lemsterland,
Machigen*

*10/12 '43 2 ex. verk. om
rijpsings bechtbech. 2 ex.
an Comm. der prov. Friesland.*